

Vlaamse Gemeenschap : politiek jaaroverzicht 1986

door Jan VAN DOREN,

Redacteur *De Financieel Economische Tijd*.

★

De politieke agenda van het eerste regeringsjaar van de tweede autonome Vlaamse regering in de geschiedenis van de Belgische staatsstructuur werd beheerst door het debat rond bijkomende middelen en bevoegdheden voor gemeenschappen en gewesten. De slepende onderhandelingen daarover tussen executieven en nationale regering vonden pas op 25 november een ontknoping in het zgn. Sint-Catharina-akkoord. Ook binnen het huis van de Vlaamse Gemeenschap dienden zich een aantal politieke strijdpunten aan : het kabeldecreet, de groene gordel, golf in Vlaanderen, ... niet altijd even nieuwe of eersterangs dossiers.

I. Het Sint-Catharina-akkoord.

A. DE AANLEIDING : HET PINKSTERPLAN.

De klacht van de Vlaamse regering dat zij over te weinig middelen en macht beschikt wegens de niet-correcte uitvoering van de staatshervorming, was niet bepaald nieuw. In 1986 kwam het debat omtrent meer middelen en bevoegdheden voor gewesten en gemeenschappen echter in een stroomversnelling toen de nationale regering op 23 mei uitpakte met een omvangrijk spaarplan (het Pinksterplan of het Sint-Anna-plan). In dat plan werden tevens voor de deelgebieden niet onaanzienlijke besparingsmaatregelen voorzien. Zo zouden de dotaties van gewesten en gemeenschappen vanaf 1987 gekoppeld worden aan de evolutie van de lopende staatsuitgaven, de uitgaven betreffende de openbare schuld niet inbegrepen. Totdusver werden de dotaties jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index. De maatregel zou neerkomen op een inlevering van circa 6,6 miljard frank in 1987.

Belangrijk was ook de in het Pinksterplan vervatte regeling voor de schulden uit het verleden in de sector van de sociale huisvesting (een sector die sedert de staatshervorming van 1980 tot de bevoegdheid van de gewesten behoorde). De onderhandelingen tussen regering en gewest-executieven over de onderlinge verdeling van deze schulden sleepten reeds jaren aan. De inzet was ook enorm : het totale bedrag van de betrokken schuldbriefen werd tussen de 220 en 250 miljard frank geraamd. Nochtans was in de wet van 5 maart 1984 reeds een regeling getroffen die grosso modo hier op neer kwam dat de Staat de schulden van voor 1980 op zich nam terwijl de gewesten de lasten op de huisvestingsleningen van na 1980 dienden te dragen. Deze regeling was voor de gewesten echter budgettair ondraaglijk. Zij stuurden daarom aan op een bijkomend bijstandsscenario vanwege de nationale regering. Een paar dagen voor de bekendmaking van het Pinksterplan werd uiteindelijk een akkoord bereikt : de regeling van de wet van 5 maart 1984 werd gehandhaafd maar de Staat kende twee bijkomende tegemoetkomingen toe : de 87 miljard aan boni die de Staat tussen 1990 en 2015 binnenrijft, gaan naar de gewesten, en de gewesten mogen hun schulden herfinancieren met leningen vrij van roerende voorheffing en met genot van de staatswaarborg.

Onmiddellijk na de bekendmaking van het Pinksterplan gingen de executieven in het verweer. Zij eisten van de nationale regering een spoedig overleg over de aangekondigde besparingsmaatregelen. De Vlaamse regering, onder impuls van haar voorzitter Gaston Geens, grijpt dit overleg meteen aan om de problematiek van de financiering van gewesten en gemeenschappen te behandelen in het ruimer kader van de correcte en volledige uitvoering van de staatshervorming van '80. De Franse gemeenschapsexecutieve en de Waalse gewestexecutieve stonden weigerachtig tegenover dergelijke uitbreiding van het debat.

B. HET DOSSIER BREIDT UIT.

In een nota aan het overlegcomité regering-executieven, gedateerd 3 juli 1986, becijfert Geens de financiële implicaties van de door de Vlaamse regering gewenste voortzetting van de staatshervorming van 1980. Volgens deze berekeningen zouden naar gewesten en gemeenschappen samen 93,7 miljard frank bijkomende middelen dienen overgedragen te worden ter financiering van de nog over te dragen bevoegdheden. Om deze bijkomende middelenoverdracht te realiseren wordt in de nota in hoofdzaak gedacht aan de toebedeling van een deel van de personenbelasting aan gemeenschappen en gewesten, via de formule van zgn. « negatieve » opcentiemen. Dit systeem komt er op neer dat de nationale regering haar personenbelasting verlaagt. De vrijgekomen minderontvangsten

zouden dan kunnen toevloeien naar gewesten en gemeenschappen via de heffing van opcentiemen op de door de nationale regering geïnde personenbelasting.

Ondertussen was het overleg tussen regering en executieven uitgebreid met een ander, ook al niet zo nieuw, dossier : de overheveling van acht nationale parastatalen naar gewesten en gemeenschappen, voorzien in de wet van 28 december 1984 (in uitvoering van de bijzondere wet op de staatshervorming van 1980). Voor wat de gemeenschappen betreft, gaat het om het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (NWK), het Rijksfonds voor de Sociale Reklassering van Mindervaliden, het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Inrichtingen en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (voor wat betreft de beroepsopleiding). Voor de gewesten gaat het om het Nationaal Instituut voor de Huisvesting (NIH), de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting (NMH), de Nationale Landmaatschappij (NLM), de Nationale Maatschappij der Waterleidingen (NMDW) en de RVA (voor wat betreft de plaatsing van werklozen). Dat deze instellingen nog steeds niet overgeheveld waren, had te maken met de onenigheid tussen franstaligen en Vlamingen omtrent de vraag welke middelen deze transfer dienden te begeleiden : bijkomende dotaties (franstalige stelling) of *ristorno's* (Vlaamse stelling).

Verder ging tevens de regeling rond de sociale huisvestingslasten deel uitmaken van het onderhandelingspakket, nadat de Waalse onderhandelaars het terzake bereikte akkoord weer op losse schroeven zetten. Het dossier omtrent de financiering van gewesten en gemeenschappen was derhalve uitgegroeid tot een omvangrijk pakket van 4 deeldossiers : de inlevering op de dotaties, de regeling inzake de sociale huisvestingslasten, de overheveling van de acht parastatalen en de uitbreiding van de middelen en bevoegdheden.

C. MOEZAAM NAAR EEN AKKOORD.

De opeenvolgende bijeenkomsten van het overlegcomité in de maanden juni, juli, augustus, september en oktober, brachten weinig soelaas. Vlaamse en franstalige onderhandelaars bleven het oneens over de vorm van de nieuwe middelen (*ristorno's* of dotaties), terwijl de nationale regering vasthield aan haar besparingsobjectief. De inlevering op de dotaties werd overigens zondermeer verrekend in de rijksmiddelenbegroting '87 die in het najaar bij het parlement werd ingediend.

Om de onderhandelingen tussen regering en executieven uit het slop te halen, dreigt Gaston Geens in een interview met de *Gazet van Antwerpen* (dd. 12 oktober) de goedkeuring van de rijksmiddelenbegroting afhankelijk te stellen van een oplossing voor de financiële problemen van

gewesten en gemeenschappen. Tijdens de bespreking van de begroting op 5 november in de bevoegde kamercommissie sluit de CVP-kamerfractie zich bij de stellingname van Geens aan. Bij de stemming over de ontwerp-begroting in de kamercommissie onthouden de CVP-leden zich bij het artikel over de *ristorno's*. Eerste minister Martens kondigt aan bij het begin van de bespreking van de begroting in de algemene vergadering van de Kamer op 25 november een akkoord over de financiering van gemeenschappen en gewesten als regeringsamendementen bij de begroting te zullen indienen.

Martens hield woord. Na een nachtelijke maratonvergadering kon in de ochtend van dinsdag 25 november tussen regering en executieven een akkoord worden bereikt over de vier aspecten van het dossier. Het akkoord kreeg al vlug de naam van de heilige mee die die dag op de kalender stond: Sint-Catharina. In het akkoord werd overeengekomen dat de indexering van de dotaties behouden blijft. In ruil daarvoor moeten de gewesten de drie volgende jaren wel telkens 4 miljard frank meer aflossen aan huisvestingslasten dan in het Pinksterplan was voorzien. De bijkomende inlevering voor de gemeenschappen werd forfaitair vastgesteld op een gezamenlijk bedrag van 1 miljard per jaar, onderling te verdelen in verhouding tot de omvang van de dotaties.

Het Sint-Catharina-akkoord bepaalt verder dat zeven van de acht betrokken parastatalen tegen 1 januari 1987 daadwerkelijk naar de gewesten en gemeenschappen (naargelang het geval) zullen overgeheveld worden. Voor het Rijksfonds voor de Sociale Reklassering van de Mindervaliden werd 1 juli '87 als uiterste transferdatum vooropgesteld. De overheveling van deze parastatalen gaat gepaard met de *ristornering* van 4,7 miljard frank registratierechten naar het Vlaamse en het Waals Gewest (het Brusselse Gewest krijgt een dotatie van 224 miljoen), maar met dekking van de aan Wallonië overgedragen lasten (het zgn. *Moureaux-principe*). Voor de gemeenschappen wordt de overdracht begeleid met een *ristornering* van 2,3 miljard frank kijk- en luistergeld. Hier wordt het *Moureaux-principe* niet toegepast, maar anderzijds verwerven de franstaligen wel 78 % van het Brusselse kijk- en luistergeld.

Voorts voorziet het akkoord in de overheveling van het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) te Mol naar het Vlaamse Gewest, en van het Nationaal Instituut voor Extraktiebedrijven (NIEB) en het Instituut voor Radio-elementen (IRE) naar het Waals Gewest. Ook deze overheveling zal gefinancierd worden met de *ristornering* van een deel van de registratierechten. Het aandeel van het Vlaamse Gewest hierin (1 miljard op een totaal van 1,5 miljard) ligt weliswaar 1,3 miljard onder het bedrag van de nationale kredieten totdusver voor het SCK uitgetrokken. Dat wordt echter perfect gecompenseerd door het surplus aan *ristorno's*

dat het Vlaamse Gewest bovenop de lasten van de geregionalizeerde parastatalen verwerft (ingevolge de toepassing van de Moureaux-sleutel). Tenslotte krijgen de gewesten 1,6 miljard frank bijkomende trekkingsrechten op het Fonds voor Industriële Vernieuwing.

Alle partijen toonden zich gelukkig met het bereikte akkoord. Even eensgezind was de oppositie (Vlamingen en franstaligen) in de afwijzing ervan. Voorzitter Geens van de Vlaamse regering sprak van een beslissende doorbraak in de financiering van gewesten en gemeenschappen, verwijzend naar de overeengekomen ristornering. Door de oppositiepartijen in de Vlaamse raad, SP en VU, werd het akkoord afgedaan als een magere troostprijs in vergelijking met de oorspronkelijke Vlaamse eisen. Tevens werden heel wat vraagtekens geplaatst achter de overheveling van het SCK, een instelling die voor het grootste deel actief is op het gebied van nucleair onderzoek dat een exclusief nationale bevoegdheid is. De overheveling van de wetenschappelijke instellingen en de parastatalen bleek in ieder geval niet van een leien dakje te lopen. Op 1 januari 1987 was nog geen enkele instelling overgeheveld.

II. Het kabeldecreet.

Eén van de belangrijke beleidsobjectieven die deze Vlaamse regering zich had gesteld was het doorbreken van het BRT-monopolie. Dit vereiste de schepping van een wettelijk kader dat de oprichting van een onafhankelijk (privé) televisiestation mogelijk maakt of m.a.w. de goedkeuring van het zgn. kabeldecreet (decreet betreffende het overbrengen van klanken en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen). Onder de vorige legislatuur was de goedkeuring van dergelijk decreet gestrand op ideologisch-filosofische bezwaren van de oppositiepartijen SP en VU. De nieuwe liberale gemeenschapsminister voor Cultuur, Patrick Dewael, deed het huiswerk van zijn voorganger Poma nog eens over maar bracht in het ontwerp de nodige correcties aan om de bezwaren van oppositie én Raad van State op te vangen. Met succes.

Op 25 juni keurt de Vlaamse regering, na een vrij positief advies van de Raad van State, definitief het ontwerp van kabeldecreet van Dewael goed. Het ontwerp komt tegemoet aan de bezwaren die de Raad van State destijds tegen het ontwerp-Poma had geuit: de executieve trok volgens laatstgenoemd ontwerp teveel bevoegdheden naar zich toe, terwijl voorts de cultuurpactwet werd geschonden bij gebrek aan voldoende garanties voor de bescherming van de filosofische en ideologische minderheden.

Een eerste belangrijke wijziging vergeleken met het ontwerp-Poma is dat alle uitvoeringsbesluiten van de executieve onderworpen worden aan

het voorafgaand advies van de Vlaamse mediacommissie (pluralistisch samengesteld). Nieuw in het ontwerp-Dewael is voorts de procedure van bekrachtiging van de besluiten van de executieve door de Vlaamse raad. Om anderzijds tegemoet te komen aan de vrees van ideologisch-filosofische minorisering werd in het nieuwe ontwerp een geschillenraad ingevoerd. Deze raad zal individuele klachten behandelen n.a.v. vermeende inbreuken op het discriminatieverbod in de programma's, de geest van strikte onpartijdigheid in de informatie en de regels van de journalistieke deontologie. De geschillenraad wordt samengesteld uit drie magistraten, drie wetenschappers en drie beroepsjournalisten, allen aangeduid door de Vlaamse raad.

Tijdens de bespreking van het ontwerp op 18 november in de mediacommissie van de Vlaamse raad verklaren de vertegenwoordigers van SP en VU plechtig af te zien van een beroep op de alarmbelprocedure. Zij deden dit nadat de commissie een amendement had goedgekeurd waarbij aan de geschillenraad ook expliciet de taak wordt opgedragen erover te waken dat de programma-opbouw van niet-openbare televisies geen aanleiding geeft tot discriminatie van ideologische of filosofische minderheden. De volgende dag wordt het ontwerp in de commissie meerderheid tegen oppositie goedgekeurd. Op 17 december werd in de plenaire vergadering van de Vlaamse raad met de bespreking van het ontwerp begonnen. Het verzoek van de oppositie om over een aantal door haar ingediende amendementen het advies van de Raad van State in te winnen, belette dat het ontwerp van kabeldecreet nog in 1986 door de Vlaamse raad werd goedgekeurd.

III. Gordel, golf en andere conflictstof.

Een aantal dossiers gaven aanleiding tot spanningen tussen de christendemocratische en liberale coalitiepartners: de zgn. groene gordel rond Brussel, de aanleg van golfterreinen in Vlaanderen, het project VI-Anders en de uitroeping van het IJzermonument te Diksmuide tot « memoriaal van de Vlaamse gedachte ».

Groene gordel: Tussen januari 1983 en maart 1986 vernietigde de Raad van State verschillende delen van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse. In dit gewestplan werden ruim duizend hectare bouwgrond omgevormd tot landbouw- of natuurzone. Deze zgn. groene gordel rond Brussel werd ontworpen vanuit de Vlaamse politieke doelstelling om een halt toe te roepen aan de voortschrijdende verstedelijking en verfransing van het hoofdstedelijk randgebied. Door de vernietigingsarresten van de Raad van State, op grond van procedurefouten begaan bij de opstelling van het

gewestplan, kwamen een aantal kavels uit deze groene gordel opnieuw in aanmerking voor bebouwing.

Aan de aantasting van de groene gordel werd eerst ruchtbaarheid gegeven door de publikatie half juli '86 van de vernietingsarresten van de Raad van State in het Belgisch Staatsblad, op verzoek van de liberale gemeenschapsminister Pede, bevoegd voor ruimtelijke ordening. Meteen gingen de politieke poppen aan het dansen. De CVP verweet Pede getalmd te hebben met de publikatie van de arresten en met het treffen van de nodige tegenmaatregelen. Pede van zijn kant pleitte onschuldig en maande de Vlaamse regering aan spoedig de nodige maatregelen te treffen om vorderingen tot planschade te voorkomen. Het was echter niet duidelijk hoe na de arresten van de Raad van State het handhaven van de groene gordel te rijmen viel met het vermijden van enige planschade.

Op 23 juli nam de Vlaamse regering een principieel standpunt in : de gordel zou intact gehouden worden maar met een minimalisering van de uitkeringen voor planschade. Tijdens een bijzondere bijeenkomst van de executieve op 25 juli werden de nodige schikkingen getroffen om aan dit principieel standpunt uitvoering te geven. De Vlaamse administratie werd ermee belast de herziening van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse voor te bereiden, evenals de juridisch-technische maatregelen om de planschade tot een minimum te beperken.

Daarmee was de politieke kous niet af. Eind '86 kwam het dossier als een boemerang terug, ditmaal in het CVP-kamp. Op 26 december verscheen in het Laatste Nieuws een bericht over een « niet officieel gedrukt verslag van de commissie voor ruimtelijke ordening van de Vlaamse raad ». Volgens dit verslag zouden de CVP-ministers Eyskens en daarna Akkermans verantwoordelijk zijn voor de vrijgave voor bebouwing, sedert 1977, van zo een 4.000 kavels uit de groene gordel. De politieke heibel rond de groene gordel zou eerst begin 1987 goed losbreken, na een kranteninterview waarin de adjunct-kabinetchef van Pede de ministers Akkermans en Eyskens beschuldigde van geknoei met de gewestplannen.

Golf : Ook in het dossier van de Brabantse golf was gemeenschapsminister Pede de centrale schietschijf. Op 8 augustus schreef de krant Het Volk dat Pede het licht op groen zou gezet hebben voor de aanleg van golfterreinen in Vlaanderen, en dus ondermeer ook in de Brabantse gemeente Melsbroek. De door de VZW Brabantse Golf geplande aanleg van een golfterrein in het domein van het Floordambos te Melsbroek vormde het speerpunt van de actie van diverse milieu- en landbouwgroeperingen, tegen het prijsgeven van natuur- en landbouwgebied in Vlaanderen aan de golfsport. Bijkomend argument in hun verzet tegen de Brabantse golf was de erkenning door minister Dewael van het Floordambos als beschermd

gebied, eerder dat jaar. Zonder een uitspraak te doen over de algemene problematiek van golfterreinen, stelt Pede tijdens de bijeenkomst van de executieve op 17 september dat de aanvraag voor de aanleg van een golfterrein in Melsbroek niet verenigbaar is met de bestemming van het betrokken terrein in het gewestplan noch met het besluit tot bescherming als landschap. Eerder had Dewael tegen de VZW Brabantse golf bij het gerecht klacht ingediend wegens niet-eerbiediging van zijn beschermingsbesluit. De VZW was immers reeds begonnen met de aanleg van een proefterrein.

VL-Anders : In april werd met veel pracht en praal het project VL-Anders gelanceerd als een groots opgezet massa-evenement waarop de socio-culturele organisaties het « andere » Vlaanderen zouden tonen, niet tegen maar als aanvulling op de technologiebeurs Flanders Technology. Op 8 juli deelden de initiatiefnemers mee dat ze afzagen van de geplande beurs, nadat een ultiem overleg met de Vlaamse regering over een eventuele overheidssteun was afgesprongen. Het initiatief genoot van bij de start de volle sympathie van voorzitter Geens (CVP) van de Vlaamse regering. De CVP-zuil van socio-culturele organisaties hadden een stevige vinger in de pap van de organisatie. De Vlaamse regering geraakte het wel eens om haar auspiciën te verlenen aan het gebeuren, maar vooral de PVV-ministers bleven zich verzetten tegen enige overheidssteun, waarop de organisatoren gerekend hadden.

Ijzertoren : Op 18 december keurde de Vlaamse raad het voorstel van decreet van mevrouw De Loore-Raeymaekers (CVP) goed waarbij het Ijzermanument en het omringende domein te Diksmuide wordt uitgeroepen tot Memoriaal van de Vlaamse gedachte. Het decreet voorziet tevens in een subsidie om het « Memoriaal » te onderhouden. De CVP en de VU stemden voor. De liberalen en de socialisten stemden tegen omdat het monument zich alleen tot de katholieken zou richten, gelet op het opschrift AVV-VVK. Agalev onthield zich.

IV. In vogelvlucht.

Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste besluiten, decreten of andere initiatieven van de Vlaamse gemeenschapsoverheden tijdens het jaar 1986, onderverdeeld overeenkomstig de functionele bevoegdheidsverdeling tussen de negen gemeenschapsministers, voor zover die nog niet behandeld werden.

Economie en werkgelegenheid.

Op 19 februari wordt de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) plechtig geïnstaleerd. De VRWB, die reeds midden '85 werd opgericht, krijgt de opdracht advies uit te brengen en voorstellen te doen aan de Vlaamse regering betreffende alle aspecten van het wetenschapsbeleid. De Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de universiteiten, de werkgevers, de werknemers en de Vlaamse regering en administratie. Ter gelegenheid van de installatie verklaart Geens nog dat de VRWB de volledige communautarisering moet voorbereiden van zowel het fundamenteel als het toegepast fundamenteel onderzoek.

Wat het reconversiebeleid aangaat, keurt de Vlaamse regering in april een reeks opties goed. Samengevat komt het erop neer dat de steun aan bedrijven selectief gericht wordt naar investeringen met bijkomende tewerkstelling en dat prioritair in de ontwikkelingszones (Limburg, Kempen en Westhoek). Voor deze ontwikkelingszones dient de executieve in juli bij de EG geïntegreerde actieprogramma's in. Ook nog op het vlak van de reconversie neemt gemeenschapsminister voor Economie en Werkgelegenheid Geens in de zomer samen met bandenfabrikant Michelin het initiatief om samen iets te ondernemen voor de reconversie van de Zennevallei. Aanleiding hiertoe was de bruske sluiting op 25 juli door Michelin van zijn fabriek te St.-Pieters-Leeuw waardoor ruim 1.000 werknemers op straat belandden. In het voorjaar van '86 redt de Vlaamse regering de ketelafdeling van het failliete Willebroekse bedrijf Denaeyer door een minderheidsparticipatie te nemen in de nieuwe onderneming die de ketelactiviteiten overneemt.

Op 15 april leggen Geens en eerste minister Martens de « eerste steen » van de nieuwe beurshallen, op het gewezen vliegveld van St.-Denijs-Westrem bij Gent. De Vlaamse regering verbond zich met eigenaar Flanders Expo om de komende 25 jaar Flanders Technology International (FTI) in dit complex te organiseren.

Op 30 oktober kondigt Geens aan dat FTI '87 praktisch is volgeboekt, en dat de nieuwe beurshallen zelfs te klein zullen zijn. De derde editie van Flanders Technology, die doorgaat van 11 tot 17 mei 1987, kreeg als thema : « Vlaanderen, hart van Europa ».

Op 1 oktober keurt de Vlaamse regering een wijziging goed van de richtlijnen voor de economische expansiesteun aan kleine en middelgrote bedrijven. De steun wordt meer selectief gericht naar grote investeringen en naar beginnende zelfstandigen.

Op 3 december wordt de Vlaamse commissie voor preventief bedrijfsbeleid, opgericht bij decreet van 27 juni 1985, plechtig geïnstalleerd. Deze commissie, samengesteld uit deskundigen in het bedrijfsbeheer, moet de

bedrijven in moeilijkheden uit het Vlaamse Gewest tijdig opsporen en begeleiden in een beleid tot voorkoming van het faillissement.

Op 5 december organiseert de Vlaamse regering te Genk een P-dag voor de provincie Limburg. Op deze P-dag (project-dag) worden de plaatselijke onderzoeks- en bedrijfswereld samengebracht rond een aantal concrete industriële projecten. Het initiatief kadert in het reconversiebeleid. Andere P-dagen in de overige ontwikkelingszones zullen volgen.

Begroting.

Pas eind april kon de Vlaamse regering het eens worden over een ontwerpbegroting voor '86. Deze laattijdigheid had uiteraard veel te maken met het feit dat de nieuwe bewindsploeg pas in december 1985 van start kon gaan. De problemen die sommige gemeenschapsministers schenen te hebben om de tering naar de nering te zetten was daar echter ook niet vreemd aan (in een eerste begrotingsronde werd het tekort op circa 15 miljard frank geraamd). Op de middelenbegroting werden voor 83 miljard F aan ontvangsten ingeschreven. De uitgaven werden geraamd op 84,9 miljard. De ontwerpbegroting werd op 20 juni meerderheid tegen oppositie door de Vlaamse raad goedgekeurd. Tijdens het voorafgaande raadsdebat beklemtoonde gemeenschapsminister van Begroting en Financiën Louis Walt Niel dat de begroting '86 van de Vlaamse gemeenschap het tot dusver relatief kleinste deficit vertoonde (1,9 miljard of 2,4 % van de totale uitgaven). VU-fractie leider Hugo Schiltz verweet de executieve de begrotingscijfers te hebben opgesmukt, ondermeer door het niet opnemen van sommige schulden.

Doordat de onderhandelingen tussen nationale regering en executieven over de financiële middelen van gewesten en gemeenschappen vanaf 1987 bleven aanslepen en pas eind november uitmondde in het Sint-Catharina-akkoord, kon de Vlaamse executieve de ontwerpbegroting '87 niet voor het jaareinde rond krijgen.

Gezins- en welzijnsbeleid.

Op 11 maart keurt de Vlaamse regering een besluit goed houdende voorwaarden voor erkenning en subsidiëring van centra voor hulpverlening inzake kindermishandeling. Deze centra krijgen de opdracht om de hulpverleners die in eigen werksituatie met gevallen van kindermishandeling worden geconfronteerd, deskundig te ondersteunen en te begeleiden. De hulpverlening wordt door hen gecoördineerd en zonodig zelf opgezet.

Op 3 december beslist de executieve om het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin in werking te doen treden. Deze instelling wordt de parastatale die de activiteiten van het over te hevelen Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (NWK) verderzet.

Huisvesting.

Op 23 september keurt de Vlaamse regering een wijziging goed van het stelsel van de bouwpremies. De basispremie wordt opgetrokken, maar anderzijds wordt het inkomensplafond om voor een premie in aanmerking te komen verlaagd. De premiesupplementen voor kinderen gaan omhoog.

Op 10 december hecht de executieve haar goedkeuring aan de invoering van een stelsel van huurcompensaties. Erkende bouwmaatschappijen in Vlaanderen die een leegstaande woning huren en renoveren om ze nadien tegen een sociaal tarief door te verhuren aan minderbegoede huurders kunnen volgens dit stelsel vanaf '87 genieten van een huurcompensatie ten laste van het Vlaamse gewest. Bedoeling is om tegelijk de leegstand te bestrijden en minderbegoeden makkelijker aan een comfortabele woning te helpen.

Eveneens op 10 december besloot de Vlaamse regering om voorlopig 2 nieuwe Vlaamse parastatalen op te richten, de Vlaamse huisvestingsmaatschappij en de Vlaamse landmaatschappij, die de taken (in Vlaanderen) van respectievelijk de NMH en NLM zullen overnemen (zoals hoger vermeld voorzag het Sint-Catharina-akkoord in de overheveling van laatstgenoemde parastatalen naar de gewesten per 1 januari 1987).

Volksgezondheid en leefmilieu.

Met de goedkeuring op 2 juli door de executieve van de uitvoeringsbesluiten van het milieudecreet van 28 juli 1985 wordt de daarin geplande modernisering van het vergunningsbeleid voor hinderlijke bedrijven een feit. Bouw-, exploitatie en lozingsvergunning worden voortaan samengevoegd in één enkel document. Voor een selectieve lijst van bedrijven wordt een nieuwe verplichting ingevoerd: de opstelling van een milieueffect-rapport (MER) en van een veiligheidsrapport (VR).

Op 23 december keurt de Vlaamse raad een wijziging van het afvalstoffendecreet goed waardoor een heffing wordt ingevoerd voor al wie met afvalverwijdering te maken heeft: exploitanten van stortterreinen, verbrandingsovens, compostbedrijven e.d.

Op 28 oktober verzoekt gemeenschapsminister Lenssens, bevoegd voor leefmilieu, het chemische bedrijf Phillips Petroleum uit Tessenderlo de produktie stil te leggen, na de vernietiging door de Raad van State van de exploitatievergunning van Phillips wegens strijdigheid met het gewestplan. Het nieuws was een ware verademing voor de omwonenden die reeds jaren kloegen over stankoverlast veroorzaakt door het bedrijf. Maar ook de onderneming en de door haar geboden werkgelegenheid hebben zo hun rechten. De Vlaamse regering beslist dan ook op 26 november het gewestplan rond Tessenderlo in herziening te stellen. Deze in herziening-

stelling stelt Lenssens in de juridische mogelijkheid om Phillips Petroleum een nieuwe exploitatievergunning te verlenen.

Onderwijs en vorming.

In de drie reconversiegebieden (Limburg, Kempen en Westhoek) werden door de gemeenschapsminister van Onderwijs en Vorming overlegplatforms opgericht met de bedoeling onderwijs en vorming beter af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt.

Op 24 september installeert gemeenschapsminister Kelchtermans van Onderwijs en Vorming samen met de nationale Onderwijsminister Coens (Nederlandstalig onderwijs) de ministeriële werkgroep « Open Hoger Onderwijs ». Deze werkgroep moet tegen het academiejaar 1987-'88 de invoering van deze voor Vlaanderen nieuwe onderwijsformule voorbereiden.

De onderwijscommissie van de Vlaamse raad besliste op 16 december een technische werkgroep op te richten die een inventaris zal opmaken van alle aspecten van het onderwijsbeleid die kunnen gecommunautariseerd worden zonder grondwetswijziging.

Externe betrekkingen.

Op 19 maart geeft de executieve gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen, Paul Deprez de opdracht het ontwerp-samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap te finaliseren. De onderhandelingen springen echter af wanneer onmiddellijk na de vernietiging door het Arbitragehof van het decreet Lepaffe (dat het gebruik van het Frans voor openbare mandatarissen ook buiten het grondgebied van de Franse Gemeenschap toeliet) in de Franse Gemeenschap een volledig gelijkaardig voorstel van decreet (door de FDF-er Lagasse) wordt ingediend.

In april stelt de Vlaamse regering een investeringsprospecteur voor de westkust van de VS aan. In oktober wordt een prospecteur voor Japan aangeduid. De executieve stemt tevens in met de aanwerving van vier gemeenschapsattachés evenals nog eens twee investeringsprospectoren voor de Amerikaanse oostkust.

Cultuur.

In september start Cultuurminister Dewael onder het motto « Vlaanderen leeft » een promotiecampagne voor de Vlaamse cultuur (in brede zin). Dewael wil jan publiek hiermee aanzetten om aan belangrijke cultuurevenementen in Vlaanderen deel te nemen.

Op 19 november keurt de Vlaamse regering een aantal besluiten goed in de toeristische sector. Zo werd ondermeer voor alle logiesverstreckende bedrijven in Vlaanderen een sterrensysteem ingevoerd. Tevens werd de Vlaamse adviesraad voor toerisme samengesteld. Daarmee werd de laatste stap gezet naar de volledige regionalisering van de organismen actief op het vlak van het toerisme. In een arrest van 26 juni '86 had het Arbitragehof overigens geoordeeld dat het toeristische beleid een exclusieve bevoegdheid is van de gemeenschappen en gewesten.

Op 14 mei besliste de executieve, de heer Cas Goosens (CVP) per 1 september '86 te benoemen tot administrateur-generaal van de BRT, in opvolging van Paul Vandebussche.

Summary : Flemish Community : Political Year Review 1986.

The political agenda for the first year of governing of the second autonomous Flemish government in the history of the Belgian state, was dominated by the debate concerning the additional financial resources and authorities for the communities and regions. The immediate cause for this, was the extensive saving-plan (Saint-Anna plan) of the national government, which also hit the communities and regions. The final outcome of the debate was the so-called Saint-Catherina agreement, which not only provides a number of savings, but also the transferring of a series of public services and scientific institutions to the communities and regions.

A project of decree was agreed to by the Flemish government, which creates a legal scheme for the foundation of a private TV-station in Flanders. In this way they want to cease the monopoly of the public broadcasting station « BRT ». The bill would only pass the Flemish Parliament in 1987.

A number of issues lead to tensions between the Christian-Democrats and the Liberal coalition partners, issues like the affection of green areas around the Brussels agglomerate or the construction of golflinks in Flanders.

This contribution ends with a review of a number of important decisions made by the Flemish government on various subjects.

